

VELKOMMEN TIL ABERDEEN

Informasjon til deg som skal flytte
eller har flyttet til Aberdeen

Norwegian Club of Aberdeen.

FORORD

Det å flytte til et annet land kan være en besnærende tanke. Det melder seg alltid spørsmål: 'Hvordan blir det å bo der?', 'Hvor får jeg kjøpt norsk mat?', 'Hvordan skal jeg lære språket?', 'Hva gjør jeg for å få ungene inn i barnehage?' osv.

Aberdeen er kanskje ikke på andre siden av jordkloden, og ikke så veldig annerledes, men det er allikevel mangt man kan lure på om vårt naboland på den andre siden av Nordsjøen.

Da er det fint å vite at du ikke er alene, at det faktisk er ganske mange i ditt nabolag som er, eller har vært i samme situasjon som deg, og som mer enn gjerne vil dele sine erfaringer med deg.

Dette heftet er ment som et oppslagsverk for å hjelpe deg i gang med å bli kjent med dine nye omgivelser. Det er slettes ikke fullstendig, men vi har prøvd å ta med det viktigste, og det ALLER viktigste for deg er å ta kontakt med andre medlemmer i NCA når du lurer på noe.

Velkommen!

INNHOLDSFORTEGNELSE

ABERDEEN – THE GRANITE CITY	5
NCA - NORWEGIAN CLUB OF ABERDEEN	6
STYRET I NCA	7
INN Melding	7
PAPIRMØLLENE	8
AMBASSADE OG KONSULAT	8
FÅ ELLER FORNYE PASS.....	9
NORSKE TRYGDE-RETTIGHETER	9
BRITISK FØRERKORT.....	10
BRITISH BENEFITS (CHILD, MATERNITY)	10
NATIONAL INSURANCE NUMBER	10
TOLL.....	11
LEIE, KJØP OG SALG AV BOLIG I ABERDEEN	12
LEIE.....	12
KJØP OG SALG	12
LÅN	15
DIVERSE FASTE UTGIFTER KNYTTET TIL BOLIGEN	15
KILDER OG NYTTIGE LINKER	16
HELSE	17
HELSEFORSIKRING (TRYGDEKONTORET).....	17
LEGE	17
LEGEVAKT/G-DOCS	17
HEALTH VISITOR	17
TANNLEGE	17
FYSIOTERAPEUT / KIROPRAKTOR	18
ALTERNATIV MEDISIN	18
... OG SJEL	19
NORWEGIAN GOVERNMENT SEAMEN'S SERVICE	19
VELFERDEN	19
TROSSAMFUNN.....	19
NYHETER OG MEDIA.....	20
FÅ OG HA BARN	21
Å VÆRE GRAVID	21
ABERDEEN MATERNITY HOSPITAL	21
NÅR DU KOMMER HJEM MED NYTT FAMILIEMEDLEM	21
BIRTH CERTIFICATE	21
NCT – NATIONAL CHILDBIRTH TRUST.....	21
PLAYGROUP / NURSERY / PRE-SCHOOL / CHILDMINDER.....	22
SKOLER	22
DEN NORSKE SKOLEN	23
INTERNATIONAL SCHOOL	23
PRIVATE SKOLER	23
BARNEVAKT	24
VOKSENOPPLÆRING OG KURS	25
ENGELSKUNDERVISNING	25
ABERDEEN CITY COUNCIL.....	25
ABERDEEN COLLEGE	25

ANNET	25
FRITIDSAKTIVITETER.....	26
TURISTINFORMASJON	26
PARKER	26
NATIONAL TRUST FOR SCOTLAND	27
TURGÅING.....	28
SKI	28
STRENDER	29
SYKKEL / TURSTIER	29
UNDERHOLDNING FOR BARN	29
KINO.....	30
MUSIKK, TEATER OG KULTUR.....	30
RESTAURANTER	31
NÅR DET REGNER	31
SPORT	32
SHOPPING.....	34
MERKEDAGER I SKOTTLAND	38
NYTTIGE TELEFONNUMMER.....	39
NYTTIGE MATTIPS	40

ABERDEEN – THE GRANITE CITY

Aberdeen er Skottlands 3. største by etter Glasgow og Edinburgh. Byen ligger nordøst i Skottland mellom elvene Dee og Don. Mellom disse elvene er det 3,2 km med sandstrender langs kysten som innover landet erstattes med lavland og deretter småkupert jordbruksland helt til vi kommer til fjellene og "The Highlands".

Aberdeen er kjent som "Granittbyen". Granitt ble tidligere hentet ut fra de lokale steinbruddene, mest kjent er Rubislaw Quarry, og kan sees igjen i mange fine bygninger i byen. Granitten gir byen et grått preg, men Aberdeen er også kjent for sine flotte blomster, og har vunnet den prestisjetunge "Britain in Bloom"-konkurransen over ti ganger.

Aberdeen har en stor og aktiv petroleumsindustri og du finner de fleste nasjonaliteter her. Den store internasjonale skolen vitner om det. De innfødte "Aberdonians" er utrolig gjestfrie og hyggelige. De er stolte av byen sin, er stolte over at de bor i en by med karakter og et spesielt preg til tross for lillebrorstatusen.

I Aberdeen er det ingen grunn til å kjede seg. Tilbudet er stort, om du er kulturinteressert, hobbygartner, fotballfreak, sportsidiot, antikkelsker, shopper, sightseer, eller bare vil underholde barna når regnet pøser ned (og det hender det at det gjør...)

Her finnes gode handlemuligheter, et yrende uteliv, og mange restauranter, puber og hoteller som har god mat, både skotsk og internasjonal.

Hvis du vil lese mer om Aberdeens og Aberdeenshires kultur og historie så anbefales boken "Discovering Aberdeenshire" av Robert Smith.

Nettlink; <http://www.aberdeenhhistory.org.uk/>

NCA - NORWEGIAN CLUB OF ABERDEEN

Norskklubben er et flott samlingspunkt for nordmenn i alle aldrer, med eller uten ektefelle og barn, som skal bo i Aberdeen en periode eller permanent. Vi treffes, prater og koser oss, utveksler erfaringer om nytt og nyttig, vi trimmer og spiser. Og for all del, det er ikke bare de hjemmeværende som nyter godt av norskklubben; hele familien vil vi bli kjent med!

Klubben har i gjennomsnitt ca. 50 familier som medlemmer og vi vil gjerne ha deg som medlem! Styret består av ca 8 stk fra klubben, og vi er alltid glade for de som vil være med og hjelpe.

Som et månedlig informasjonsskriv om nyheter og neste måneds aktiviteter. Der skrives det om små og store ting, hva som skjer på aktivitetsfronten, mange gode tips og råd, kjøp og salg, og ting som du vil ha med. Du får også en adresseliste med oversikt over alle medlemmene. Klubben kommuniserer hovedsaklig gjennom e-mail, så logg på og følg med!

Norskklubben arrangerer blant annet:

- **Onsdagslunsj:** Vi møtes hver 14. dag (partallsuker). Sted for lunsj annonseres gjennom nyhetsbrev og e-mail.
- **Mor & barngruppe:** Vi treffes hver mandag på formiddagen.
- **Pubkvelder:** Cirka en gang i måneden går vi ut og drikker litt og utveksler erfaringer, sladder og nyheter. Spesielt kjekt for de av oss som jobber og ikke kan være med på aktiviteter på dagtid. Stemningen er alltid upåklagelig!
- **Medlemstreff:** Med jevne mellomrom finner vi på litt andre aktiviteter som bowling, shoppingturer, kurs, søndagsutflukter. Vi setter pris på alle initiativ!
- **17. mai-feiring:** Den norske klubben arrangerer 17. mai-feiring hvert år. Det har stort sett vært på Kippie Lodge i Milltimber ettersom det er nabo til den internasjonale skolen. Arrangementet er veldig populært og noen har faktisk sagt at 17. mai i Aberdeen nesten er kjekkere enn hjemme og ikke minst mindre kaotisk.
- **Juleverksted:** Barna koser seg med å lage julepynt og små julegaver.
- **Juletefest:** Kjekt for både barn og voksne. Kommer julenissen, mon tro...?
- **Førjulskos og gløggkveld:** Kjekt for bare de voksne denne gang. Julenissen kommer kanskje, i hvert fall kommer mange medlemmer til medbrakt fantastisk norsk julemat og masse moro.

Styret i NCA

Nytt styre velges hvert år. Styremedlemmene velges for to år og det overlappes med halvparten nye og halvparten gamle styremedlemmer. Opplysninger og kontaktinfo til hvem som sitter i styret til enhver tid, finnes på klubbens nettside www.norwegianclub.com.

Innmelding

Meld deg inn!

Vi vil gjerne vite navn på alle familiemedlemmene samt fødselsdato på barna, adresse, telefonnummer, e-mailadresse og arbeidssted. Kontakt styret eller send e-mail til info@norwegianclub.com

Pris: £ 15.00 per år per familie.

PAPIRMØLLENE

Ambassade og konsulat

Konsulatet i Aberdeen

I Aberdeen har vi en konsul, Keith Gordon MacRae, han holder til i sentrum av Aberdeen. Dette er ikke hans fulltidsjobb og det er derfor anbefalt å ringe konsulatet på forhånd og avtale at man skal komme innom.

Royal Norwegian Consulate
14 Carden Place,
Aberdeen AB10 1UR

E-mail: admin@mackinnons.com

Åpningstider: kl 9-17, stengt lørdag

Tel: 01224 632464, Fax: 632184

Konsulatet i Edinburgh

I det norske konsulatet i Edinburgh har vi generalkonsul General: Mr. Øystein Hovdkinn og konsul Ms. Mona Røhne.

Royal Norwegian Consulate General
86 George Street
Edinburgh EH1 3BU

Tel: 0131 226 5701

Fax: 0131 220 4976

E-mail: cgedi@mfa.no

Web-side: www.norway.org.uk/edinburgh/

Ambassaden i London

Norwegian Embassy
25 Belgrave Square
London SW1X 8QD

Telefon: 020 7591 5500

Fax: 0207245 6993

E-mail: emb.london@mfa.no

Web-side: <http://www.norway.org.uk/>

Nettsidene over har også oppdaterte nyheter om Norge i Storbritannia. Du finner blant annet mye nyttig informasjon om forretning og næringsliv, retningslinjer og bestemmelser, norske aktiviteter i regi av Staten eller næringsliv, og sist men ikke minst oversikt over mange flotte norske arrangementer (kunstutstillinger, konserter osv.)

Stemmegivning ved valg i Norge

Du kan avgi stemme på konsulatet her i Aberdeen (14 Carden Place). Husk at hvis du har meldt flytting til Aberdeen, mister du etter en del år retten til å stemme ved kommunevalg. Alt du trenger å vite står også på nettsiden www.norway.org.uk eller på departementenes nettside www.dep.no.

Få eller fornye pass

Ambassaden i London håndterer utstedelse av pass, men man kan søke om nytt pass gjennom konsulatet i Aberdeen. Ring konsulatet i Aberdeen på forhånd og avtal tid. Ellers finner du alt du trenger å vite på Generalkonsulatets nettside <http://www.norway.org.uk/edinburgh/>. Husk at før sommeren kan det være lurt å beregne god tid. Passet kan hentes på konsulatet her i Aberdeen. Merk at hvis du får nytt pass til et barn så ta ham/henne med når du henter passet. Du må bevise at det er samme personen som i passet.

Hvis du søker pass for barn som er født i Storbritannia må du skaffe et "Comprehensive Birth Certificate" som må bekrefte begge foreldres navn. Det får du hos Registrar Office i Aberdeen sentrum, Bucksburn eller Peterculter. Mer informasjon finnes på Aberdeens kommunale nettside www.aberdeencity.gov.uk. Du må betale en liten avgift på ca. £10 for denne tjenesten. I tillegg må du skaffe barnet et norsk personnummer. Søknad for dette sendes per brev til Oslo ligningskontor og folkeregister,

Personregisteret
Hagegt. 22
N-0653 OSLO
Norge

Norske trygderettigheter

Ta kontakt med NAV Utland for alle spørsmål vedrørende norsk trygd i utlandet. Dersom man betaler skatt og National Insurance i Storbritannia, anbefales det at man snarest mulig skaffer en bekreftelse fra NAV på at man ikke skal betale norsk folketrygd. Dette må legges ved norsk selvangivelse. Nettsiden deres til NAV er www.nav.no. Øvrig kontaktinformasjon til NAV Utland er:

P.O. Boks 8138 Dep Langkaia 1
N-0033 Oslo
Norge

Telefon: +47 23 31 13 00
Fax: +47 23 31 13 01
Email: nav.utland@nav.no

Britisk førerkort

Hvis du har til hensikt å bli her i Skottland over en tid (mer enn 6 mnd.), er det lurt å skaffe seg britisk førerkort. Du får søknadsskjema på de fleste større postkontor. Fyll inn søknadskjemaet, legg ved ditt norske førerkort, pass, sjekk (beløp står på søknadsskjemaet) og et passfoto i farge som må være signert av en "autoritær" person (lege, lærer, embedsmann osv.) som kjenner deg "personlig". Du kan alternativt møte opp personlig på DVLA local office, Greyfriars House, Gallowgate, Aberdeen, AB10 1WG. Tlf: 0870 850 0007. Vær obs på at ditt norske pass må leveres inn og det kan ta opptil tre uker før man får det tilbake, men DVLA i Swansea, som behandler søknaden, sender det tilbake så fort som mulig. Nettside: <http://www.dvla.gov.uk/>.

British benefits (child, maternity)

Barnetrygden i Storbritannia er for tiden på rundt £18.10 i uken for eldste barn og £12.70 i uken for hvert barn i tillegg. Trygden utbetales månedlig. Du kan søke om barnetrygd her hvis du ikke mottar noe i Norge og du har barn under 16 år, eller 19 år dersom du er fulltidsstudent. Søknadskjemaet får du på postkontoret. Mer informasjon finner du på www.direct.gov.uk. Der finner du også informasjon om Child Trust Fund. Banker vil også kunne informere deg om denne spareordningen.

Maternity benefit (fødselspermisjonstrygd) får du hvis du har vært i fast jobb i Storbritannia. Etter loven har du rett på 90 % lønn i seks uker deretter mottar du £112 i uken i 39 uker. Individuelle arbeidsgivere kan ha forskjellige tilleggsordninger, så sjekk med arbeidsgiver. Stort sett finner du at ordningene er dårlig butikk. Du har også krav på noe maternity benefit dersom du ikke har vært i jobb, men dette utgjør svært lite. Informasjon om maternity benefit og andre spørsmål knyttet til svangerskapspermisjon finner du på www.direct.gov.uk. Dersom du skal oppholde deg midlertidig i Storbritannia og planlegger å få barn i løpet av perioden bør du opprettholde medlemskapet i Folketrygden. Videre informasjon om medlemskap i Folketrygden finner du hos NAV Utland, www.nav.no.

I Storbritannia finnes det hverken engangsstønad eller kontantstøtte.

National Insurance Number

Hvis du skaffer deg jobb her og blir skattebetaler, må du få et National Insurance Number. Det får du ved å kontakte Job Centre Plus og fylle inn et søknadskjema sammen med en kundebehandler per telefon. Det må avtales time på forhånd. Ring 0834 600 0643 mellom 8 og 18 mandag til fredag. Mer informasjon finner du på www.jobcentreplus.gov.uk/JCP/ og <http://www.dwp.gov.uk/>.

Toll

Siden Norge fremdeles ikke er medlem av EU, gjelder tollbestemmelsene mellom EU og ikke-medlemsland. Det betyr at du kan handle tax-free, og kreve tilbake moms på varer som du har kjøpt i Norge og tatt med deg over hit. Over 3000 butikker i Norge bruker Global Refund Tax Free-skjema, som enkelt og greit skal stemples av tollere eller i innsjekkingsskranken før du går gjennom sikkerhetskontrollen. Det er forskjellig praksis på flyplassene i Norge. I Stavanger får du pengene igjen i kiosken i avgangshallen på flyplassen. Man kan også ved å sende inn skjemaet. Tar du Englandsferjen til Newcastle kan skjemaet leveres inn i informasjonsskranken ombord. Du må være forberedt på å måtte vise varen når skjemaet stemples. Global Tax Refund er en organisasjon som forvalter tax-free transaksjoner. Du får derfor ikke igjen full moms, men 12-19 % (matmoms 6,5-8,5 %). Butikken kan informere deg om hvor mye du får igjen. Man må ha handlet for over 315 kr for å kunne benytte ordningen. Mer informasjon finner du på www.globalrefund.com.

For å få igjen full moms er det mulig å få butikken til å fylle ut skjemaet RD-0032B for utførsel som kan lastes ned fra www.toll.no. Men husk å ta kopi av alle "ad-hoc" tollersignerte skjema som skal returneres til butikken i Norge. Det hender at butikken "somler" vekk papirene dine og aldri sender deg den sjekken du har krav på. For å få igjen penger på dette skjemaet er du avhengig av at det er tollere tilstede på flyplass eller ferjeterminal når du reiser. Man må være registrert bosatt i utlandet for å kunne benytte skjemaet. Ikke alle butikker er interessert i å fylle ut et slikt skjema dersom de allerede er medlem av Global Tax Refund, og ettersom det skaper ekstraarbeid for dem.

LEIE, KJØP OG SALG AV BOLIG I ABERDEEN

Det er forskjell på leie, kjøp og salg av boliger i Skottland og England. Generelt sett foregår leie, kjøp og salg av boliger i Skottland gjennom advokater (solicitors). Det beste og enkleste stedet å søke etter boliger både til leie og til salgs i Aberdeen er www.aspc.co.uk. De fleste eiendomsadvokatene i Aberdeen legger ut annonsene sine her. Her kan du begrense søket til bl.a. boligtype, antall rom, etasje, møblert/umøblert, pris/månedsløse mm. Du kan også abonnere på annonser herfra.

Det anbefales å leie den første perioden man bor i Aberdeen for å gjøre seg kjent med byen og finne ut hvilke områder man kunne tenke seg å bo i før man kjøper. Ellers kan man få gode råd og lytte til erfaringer fra andre medlemmer i klubben.

Leie

Når du har funnet en bolig du er interessert i på ASPC, tar du kontakt med advokatkontoret som formidler den aktuelle boligen. De organiserer visning og setter opp kontrakten for deg dersom du velger å leie boligen. Et depositum tilsvarende 1 månedsløse er vanlig. Dersom det ikke avtales noe annet, kan du regne med at oppsigelsestiden er 1 måned. Det er også vanlig å måtte binde seg til 6 måneders leie i første omgang.

Selv om det kan være vanskelig å få leid seg en bolig uten å ha bankkonto, krever bankene at man har en fast bostedsadresse i landet for å få åpnet konto. Bankene godtar ikke private leiekontrakter som bevis for adresse. Du må ha en kontrakt gjennom et advokatkontor. Dersom du er student og leter etter plass i bokollektiv gjennom avisannonser/nettsider, kan det være lurt å sjekke om leiligheten/huset er leid gjennom advokatkontor, slik at du blir inkludert i denne kontrakten.

Noen eiendomsadvokater som spesialisere seg på utleie og som vanligvis ikke legger ut annonser på ASPC er:

Aberdeen Property Leasing, www.primelet.co.uk
Simpson Brebner & Partners, www.simpsonbrenner.com
Homeguard Leasing, www.homeguard.co.uk

Kjøp og salg

Første steg ved kjøp av bolig er å finne en advokat som kan representere deg. Papirarbeidet er omfattende ved kjøp og salg, så det anbefales ikke å gjøre alt på egenhånd. Sjekk gjerne med forskjellige advokater hva slags gebyr de tar og hva dette inkluderer. Vær oppmerksom på at advokatene i Skottland tar et fast gebyr og ekstragebyrer for eventuelle tilleggstjenester, men de tar ikke prosentvis provisjon på salgssum av bolig. Gebyret er ikke spesielt stort, ca. £500-600 og det er verdt pengene. Advokatene gjør mesteparten av

administrasjonen for deg. Det eneste du trenger å gjøre er å gå på visning og signere papirer.

Det er ikke vanlig med åpne visninger. Visninger på boliger du er interessert i avtales med advokatkontoret som representerer selgeren. Ofte er det selgerne selv som utfører visningen. Når du har vært på visning tar du kontakt med din egen advokat dersom du er interessert i å holdes videre oppdatert om boligen. Din advokat vil da informere selgerens advokat ("make a note of interest".) Du kan be advokaten holde deg oppdatert på flere boliger samtidig, men det kan være lurt å gi beskjed dersom du ikke er interessert lenger. Når du har lagt inn melding om interesse i en bolig, kan ikke selgeren selge boligen til noen andre uten å gi deg mulighet til å by på boligen. Når selgerne synes de har mottatt nok interesse for boligen avtaler de en "closing date" med sin advokat, f.eks. onsdag 22. november kl. 12. De gir da beskjed til advokatene til dem som har vist interesse. Alle som er interessert i å legge inn bud på boligen må ha levert det innen "closing date". Advokaten din vil skrive tilbudet for deg og gå gjennom dette med deg, men du må selv bestemme hvor mye du er villig til å by. Det er ikke en åpen budrunde slik som i Norge. Alle budene leveres i lukket konvolutt og åpnes samtidig etter "closing date". Det er opp selgerne hvilket bud de ønsker å akseptere. Det behøver ikke være det høyeste budet som aksepteres, men det er nok det vanligste. Tilbudet må også inneholde ønsket overtakelsesdato. Det er mulig å skrive at man er fleksibel når det gjelder dato. I tillegg inneholder tilbudet en del betingelser om hva som skal inkluderes, eksempelvis hvitevarer, gardiner, tepper o.l. Pga. arbeidet en budrunde medfører, vil advokatgebyret ditt vanligvis ikke dekke et ubegrenset antall budrunder og du må regne med at du ikke er heldig første gang du legger inn et bud. Det er derfor viktig at du legger inn et seriøst bud hver gang slik at du slipper tilleggsgebyrer hos advokaten.

Ettersom det ikke er åpen budrunde, kan man aldri vite hvor mye de andre i budrunden tilbyr, men man kan få vite hvor mange som har vist interesse. I boligannonsene vil det stå en "offers over"-verdi. Dvs. en minstepris selgerne ønsker å få for boligen. Verdien er satt i samarbeid mellom selgerne og deres advokat og kan kanskje fortelle deg litt om hvor mye du må betale for drømmeboligen. Den ligger sannsynligvis 10-20% under prisen selgerne egentlig ønsker. I et hett boligmarked må man allikevel ofte gi mye mer enn den prisen, gjerne 30-50% over. Verdien blir gjerne også satt lavere for å trekke flere til visningen. Advokaten din vil kunne gi deg råd om markedet. De har også mulighet til å finne ut hvor mye boliger i området har gått for tidligere og kan gi deg en pekepinne på hvor langt du bør strekke deg. I noen tilfeller er det satt en fast pris ("fixed price") for boligen. Det betyr at selgerne kan akseptere det første budet som kommer inn til den prisen.

Det er kjøpers ansvar å organisere survey og "valuation", en kombinasjon av enkel tilstandsrapport og verditakst. Det er verditaksten fra surveyen som avgjør hvor mye du kan få i lån dersom du tar opp lån i Storbritannia. (Størrelse på lån er selvsagt også styrt av inntekt og annen gjeld.) Långiver vil kreve at det blir utført en survey. Dersom budet ditt er over verditakst må du kunne dekke inn mellomlegget med egne midler. Advokaten din vil hjelpe deg med å bestille en survey. Dersom det er et normalt rolig boligmarked, er det vanlig å få en survey utført før man legger inn et bud. Da vil man kunne vite hvor langt man kan strekke seg. Det finnes forskjellige typer surveyer. "Basic survey" er mest vanlig. Den er noe overfladisk. Surveyoren har under en basic survey ikke anledning til å gå dypere til verks ved f.eks. å sjekke tilstanden under gulv og bak vegger med mindre dette kan åpnes uten større inngrep. Ettersom en "basic survey" koster £150-200, er det viktig at du er sikker på at du vil

kjøre boligen dersom du får utført surveyen før du legger inn bud. Det er ikke sikkert at du vinner budrunden, og det kan bli dyrt å utføre survey på all boliger du ser på. I et travelt boligmarked kan det gå kun en uke fra første visning til "closing date". Da er det ikke tid til å få utført en survey før budet legges inn. Derfor er det vanlig at selgerne aksepterer bud hvor budet er betinget på utfallet av survey. I et rolig boligmarked vil denne type bud kunne gjøre deg lite attraktiv overfor selger. Advokaten din vil gi deg råd om hvordan du bør gå frem. Dersom du vinner budrunden, vil advokaten din sørge for at surveyen blir utført snarest mulig etter "closing date". Selgerne vil som oftest ønske at salget blir avklart fortrest mulig. Surveyen blir tilsendt deg i posten, og du får anledning til å lese gjennom før du bestemmer deg. Advokaten din vil også få en kopi, og du kan diskutere punkter med advokaten dersom du er usikker.

Du vil vite innen få timer etter "closing date" om tilbudet ditt ble akseptert. Det vil foregå en del korrespondanse mellom advokatene til kjøper og selger i perioden etter "closing date". Selgernes advokat vil sende et brev "Qualified Acceptance" som gjør budet ditt bindende. Dette blir sendt sammen med andre relevante papirer som f.eks. bevis og garanti for behandling mot tremark og tørråte. Alle forhandlinger (såkalte "missives") foregår skriftlig. Når alt er avklart vil advokaten din også gjøre videre undersøkelser som f.eks. "Local Authority search" for å finne ut om det finnes særskilte heftelser som reguleringsendringer knyttet til boligen. Når man er blitt enig om salgsbetingelsene vil advokaten din gi det et anbefalingsbrev og kontrakt blir satt opp mellom partene. Når kontrakten er fullført er begge parter bundet til avtalen.

I perioden mellom fullført kontrakt og overtakelse vil advokaten din holde kontakt med långiver. Långiver overfører lånet til advokatens konto, og du må overføre det du skal betale selv, "stamp duty" (se under) og advokatgebyret til advokatens konto. Advokaten din vil ha sendt deg en "State of Settlement" som viser hvor mye du skal betale. På overtakelsesdatoen sørger advokaten din for at selgernes advokat mottar salgssummen og de mottar nøklene på vegne av deg.

Alle boligkjøp i Skottland over £12500 blir belastet med "stamp duty", en skatt eller dokumentavgift som beregnes som en prosentandel av salgssummen:

£125001 - £250000: 1%
£250001 - £500000: 3%
£500001 eller mer: 4%

Husk å ta dette med i beregningen når du budsjetterer boligkjøpet ditt. Advokaten din vil administrere betalingen av dette gebyret på vegne av deg. Vær oppmerksom på at dersom hvitevarer, møbler e.l. inngår i kjøpet, vil det være mulig å trekke fra noe på salgssummen før stamp duty beregnes. Spør advokaten din om dette.

Långiver vil sannsynligvis kreve at du har bevis for boligforsikring før de utbetaler lånet. Dette er derfor noe du må ordne kort tid etter at du har vunnet budrunden. En "independent financial advisor" (uavhengig finansrådgiver) kan søke markedet for de beste forsikringene, men det er fullt mulig å kontakte forsikringsselskaper direkte selv. Mange kan gi deg tilbud gjennom nettsidene sine. Livsforsikring er noe du også bør vurdere. Her kan også en

finansrådgiver hjelpe deg med å finne beste alternativ. Noen långivere setter som betingelse at du bruker deres forsikringstilbud.

Lån

Dersom du skal søke boliglån ("mortgage") i Storbritannia bør du kontakte en uavhengig finansrådgiver. De vil kunne søke hele markedet for å finne det lånet som passer best for deg uten å ta betalt fra deg. Finansrådgiveren mottar godtgjørelse fra den långiveren du velger å gå ta opp lån hos. De er forpliktet til å oppgi hvor mye de mottar. Det er lurt å sjekke om finansrådgiveren du velger virkelig søker i hele markedet og at de ikke tar betalt fra deg før du avtaler et møte. Det er stor konkurranse i finansmarkedet i Storbritannia. Selv om du er kunde i en bestemt bank får du ingen fordeler fremfor andre som ikke er kunde men har lån i samme bank. Derfor er det ingen grunn til å være lojal mot banken sin når man søker etter boliglån. Dersom du har studert i Storbritannia i løpet av de ti siste årene, bør du nevne det for finansrådgiveren. Du kan nemlig være kvalifisert for spesielle "graduate" lån med gode betingelser. Finansrådgiveren vil be om å se bevis for hvor mye du tjener per måned og at du har fast jobb. Regn med at du må vise de tre siste lønsslippene.

Diverse faste utgifter knyttet til boligen

Council Tax

Alle i Storbritannia betaler kommunalskatt som dekker lokale tjenester som vann, kloakk og renovasjon. Denne skatten er høyere enn hva vi er vant til fra Norge. Skatten er eiendomsbasert og beregnes ut i fra kapitalverdien på boliger. Prisen varierer fra kommune til kommune og fra bydel til bydel. Det er et egen komité som fastsetter en verdiliste som plasserer hver enkelt bolig i ett av åtte "tax band". I Aberdeen skatteåret 2006 - 2007 varierer den årlige skatten fra bånd A på £797.22 til bånd H på £2391.66.

Alle må betale kommunalskatt, også leietakere. Skatten er basert på at det bor to voksne i en bolig. Dersom det kun bor én voksen, vil man i Aberdeen få 25 % rabatt. Ubebodde boliger og boliger bebodd av fulltidsstudenter er fritatt, men du må selv søke og kunne bevise at du er student. Alle rabatter må søkes aktivt.

Den årlige regningen sendes ut i mars. Den inneholder en oversikt over hva du skal betale for det kommende skatteåret (som starter 6. april) og hvordan skatten er beregnet. Du får tilbud om å betale skatten over ti innbetalinger som trekkes månedlig.

Når du flytter inn i en ny bolig må du ta kontakt med kommunen for å få en avtale om betaling av kommunalskatt. Husk også å kontakte kommunen når du flytter ut for å avslutte avtalen.

Mer informasjon finnes på Aberdeen City Council sin hjemmeside.

Strøm og gass

Gass er billigere enn elektrisitet og er derfor vanligvis brukt for oppvarming i private hjem og til komfyren. Det er stor konkurranse på energimarkedet, så undersøk hvor du kan få best pris. En del leverandører gir rabatt dersom du kjøper både gass og strøm fra dem og dersom du betaler på autogiro. Hvis du leier bolig kan du oppleve at leiligheten/huset har et "prepayment meter" for strøm. Da må du kjøpe kuponger eller fylle på et kort på postkontoret eller aviskiosker (de fleste steder som har et "PayPoint"-merke i vinduet). Strømmen betales altså på forhånd. For å spare på gassbruken vil du normalt finne et panel for tidsinnstilling av "boileren" (gassbrenneren som varmer opp vannet til radiatorene). Den styrer når sentralvarmen slås på og av om morgenen og på og av på ettermiddagen/ kvelden. På denne måten slipper du å varme opp huset om natten og på dagtid dersom du er på jobb. Det er også mulig å overstyre dette slik at sentralvarmen alltid er på eller alltid er av.

TV-lisens

Som vi er vant til fra Norge betales det også TV-lisens i Storbritannia. For farge-tv er den årlige avgiften i 2006 £131,50. Boten for ikke å holde tv-lisens er inntil £1000 og du kan risikere å måtte møte i retten. TV-lisensmyndighetene har eget utstyr for å detektere bruk av tv dersom de mistenker ulovlig bruk. Husk å gi beskjed dersom du flytter.

Kilder og nyttige linker

<http://www.scotland.gov.uk/library3/housing/gthp.pdf>

http://www.channel4.com/4homes/buyingandselling/specialcases/scases_scotland.html

http://www.tiscali.co.uk/money/mortgages/guide/buying_scottish.html

<http://www.direct.gov.uk/MoneyTaxAndBenefits/Taxes/BeginnersGuideToTax/fs/en>

<http://www.aberdeencity.gov.uk/ACCI/web/site/CouncilTax>

<http://www.tvlicensing.co.uk>

HELSE

Helseforsikring (trygdekontoret)

Du er automatisk med i National Health Service Scotland (det skottske trygdesystemet) når du er norsk statsborger, og trenger ikke bekymre deg for privat helseforsikring eller kostnader ved lege/sykehusbesøk. Det er allikevel mange som har privat helseforsikring, og spesielt blir det tilbudt av arbeidsgivere som et ekstra frynsegode. Fordelen er enkelt og greit at du slipper lange ventelister og får behandling raskt, dog med en egenandel.

Lege

Skottlands helsesystem holder høy standard. Her gjelder et fastlegesystem hvor du blir registrert hos en lege eller ved et legekontor og får "din" lege. Når du kommer til Aberdeen, kan du kontakte ditt lokale legekontor (GP, General Practitioner). Bruk nettsiden til National Health Services Scotland for å finne et legekontor i nærheten: <http://www.nhsscotland.com/findnearest/healthservices/>. Behandling hos lege er gratis, og reseptmedisiner til barn og gravide er også gratis. Andre betaler en fast pris for reseptmedisiner på rundt £6.50. Mer informasjon finnes i et hefte på internett: <http://www.show.scot.nhs.uk/organisations/orgindex.htm>.

Legevakt (G-docs)

Trenger du legetilsyn utenom legekontorets åpningstider, ringer du NHS 24 på tlf. 08454 24 24 24. Der får du snakke med en sykepleier som kan gi deg råd og eventuell henvise deg til G-Docs (Grampian Doctors), legevakttjenesten i Grampian-området, eller sende lege hjem til deg.

Health Visitor

Spesielt hvis du har små barn vil du stifte bekjentskap med Health Visitor, på godt norsk, Helsesøster. En Health Visitor konsentrerer seg om barnas og ditt ve og vel, kommer på hjemmebesøk, og sørger for at barna får sine vaksinasjoner og nødvendig oppfølging. Hvis det er noe du lurer på som ikke er rent medisinsk, er din Health Visitor en god kontakt. Du finner henne på ditt lokale legekontor/helsestasjon.

Tannlege

Tannleger her er som tannleger flest, men det finnes to sorter av dem. De som er 100 % private og de som også gir behandling under NHS Scotland. NHS-tannlegene har som oftest full pasientliste, men hvis du kan bli registrert hos en NHS-tannlege, er det er mye billigere. Ring tlf. 0845 45 65 990 for å finne ut om ledige tannleger eller ventelister. Dersom du velger å gå til privat tannlege, vil det allikevel ikke være stor forskjell fra prisene i Norge, gjerne

også billigere. Noen tar ut privat tannforsikring, hvor du sprer tannlegebetalingene over månedlige avdrag basert på tilstanden på tennene dine. Dersom du ikke har dårlige tenner, er dette neppe en fordel. Du kan bruke denne nettsiden for å finne en tannlege i nærheten: <http://www.nhsscotland.com/findnearest/healthservices/>. Hvis du er så heldig å ha en NHS tannlege er behandlingen gratis dersom du er gravid.

Fysioterapeut / kiropraktor

Trenger du behandling av fysioterapeut, kiropraktor eller osteopat, fungerer det på samme måte som hjemme. Enten blir du henvist av legen og belager deg på ventetid, eller så slår du opp i telefonkatalogen og får time selv hos en privatpraktiserende.

Alternativ medisin

Det finnes utallige tilbud for alternativ medisin her som hjemme i Norge. For mange til å listes her. Ta telefonkatalogen fatt, eller gule sider www.yell.com.

... OG SJEL

Norwegian Government Seamen's Service

Sjømannskirkens reisetjeneste i Skottland holder til i Edinburgh. Arbeidet består hovedsaklig i å besøke båtene som anløper havnene rundt hele kysten i Skottland. Stasjonen har ikke egen Sjømannskirke, men reisetjenesten har gudstjenester i Edinburgh, Glasgow og noen ganger i Aberdeen. Kirkekaffen holdes på velferden (se under). Informasjon finnes her:

www.norway.org.uk/edinburgh/norway/seamen/seamen.htm

www.sjomannskirken.no.

Velferden

Velferden er en del av Sjøfartsdirektoratet og tilbyr aktiviteter og tjenester til norske sjømenn ombord på båter i havnen i Aberdeen. Alle andre nordmenn i området er også velkomne. Adressen er 41 Regent Quay, nede på kaien midt i Aberdeen (fra Castle Gate tar du ned Marischal Street, ved enden av bakken/veien tar du til venstre - dette er Regent Quay). For å komme inn må du ringe på ved porten hvor de ansatte slipper deg inn. Du vil da komme inn i en liten bakgård hvor du med en gang ser et stort norsk flagg, så du kan ikke ta feil. Det er åpent alle kvelder, unntatt lørdager, fra kl.1800 til kl.2200 med servering av norsk kaffe og kjeks. Det er anledning til å lese norske aviser, se på norsk TV og kjøpe ukeblader. Kontaktperson er Erna Christie. Mer informasjon finnes her:

<http://www.norway.org.uk/edinburgh/norway/erna/erna.htm>

Trossamfunn

Det finnes mange forskjellige kirker og trossamfunn i og rundt Aberdeen. Det beste er å prøve seg frem i nærmiljøet og finne et sted hvor du trives. For dåp av barn ønsker kirken gjerne at du er aktivt medlem, og ingen "døgnflue".

- **The Church of Scotland:** Kanskje det næmeste du kommer Den Norske Kirke, med en liturgi som er relativt uformell.
- **The Catholic Church:** Katolske kirker er katolske uansett hvor du drar.
- **The Episcopal Church:** Den episkopalske kirken er det skotske svar på Church Of England. Liturgien er med mye mer symbolikk, messer og høytidelighet enn Church of Scotland, og heller mer mot den katolske. De episkopalske anser dog ikke paven som sitt overhode.

Nyheter og media

- **Radio:** Hvis du vil følge med på nyheter hjemmefra, finner du NRK radio Utenlandssendingen på langbølgen på frekvens 1314. Der sendes det radioprogrammer fra NRK 1, 2 og 3 i lett blanding. Det er også mulig å laste ned podcaster fra dine favorittprogrammer gjennom internett. Sjekk www.nrk.no.
- **Aviser:** De norske avisene kan man som kjent lese på internett. I Aberdeen er den største avisen Press & Journal. Den kan leveres på døra. Ring tlf. 0800 0275040 for informasjon. Ellers finnes det et utvalg løssalgsaviser og ukentlige/halvukentlige lokal aviser. Stikk innom en News Agent ("tobakksbutikk") for utvalg.
- **TV:** Hvis du savner NRK, kan du laste ned programmene over internett. Sjekk www.nrk.no. I Aberdeen får du inn 5 gratiskanaler, men du kan også få inn flere gratiskanaler dersom du har tv med digital mottaker eller kjøper en Freeview box. Informasjon om hvilke kanaler som er inkludert finner du her: www.freeview.co.uk. Ønsker du annet utvalg, kan du supplere med Sky www.sky.com.

FÅ OG HA BARN

Å være gravid

Som gravid får du veldig god støtte i Aberdeen. Etter første kontakt med legen vil du bli henvist til jordmoren som ditt legekantor samarbeider med. Det er i hovedsak jordmoren som vil følge deg opp videre. Første ultralyd er i uke 12 og du får tilbud om en detaljert ultralyd i uke 20. Som en del av oppfølgingen vil du også få tilbud om diverse blodprøver. I Storbritannia har man opsjon om valgfritt keisersnitt ("selective ceasarian").

Aberdeen Maternity Hospital

Aberdeens store sykehuskompleks Aberdeen Royal Infirmary ligger på Foresterhill. Det er to fødeavdelinger: midwife unit for ukompliserte fødsler og labour ward dersom fødselen krever mer assistanse. Når du har opprettet første kontakt med jordmor vil du få automatisk innkalling til ultralyd på Aberdeen Maternity Hospital. Du får også tilbud om svangerskapskurs i regi av sykehuset. Se National Childbirth Trust i eget avsnitt nedenfor for alternative kurs.

Når du kommer hjem med nytt familiemedlem

Oppfølgingen etter at du har kommet hjem fra sykehuset er god. Du får besøk av jordmor hver dag de første dagene. Hun passer på at du kommer deg til hektene slik du skal, og at babyen trives. Du får også besøk av Health Visitor fra ditt surgery som kommer til å følge opp deg og ditt barn med jevne mellomrom helt til skolealder.

Birth certificate

I Skottland må den nye verdensborgeren registreres med fullt navn innen 21 dager etter fødselen. Så ikke nøl med å bestemme navn! Du får med deg papirer fra sykehuset som du må levere inn hos "Registration of Births, Deaths and Marriages" (se informasjon om Registrar i kapittelet om papirmøllene). Du får et Birth Certificate med deg. Husk at hvis du søker pass for barn som er født i Storbritannia må du skaffe et "Comprehensive Birth Certificate". Det får du på samme sted og koster £10. Det kan kanskje være lurt å spørre om et med en gang.

NCT – National Childbirth Trust

NCT er en britisk støtteorganisasjon for dem som venter eller har barn. De arrangerer svangerskapskurs i Aberdeen-området, de har "ammekonsulenter", leier ut brystpumper, svangerskapsklær, selger amme-BH'er, arrangerer bruksalg på barneklær og -utstyr, har barnevaktsguppe, "coffee mornings" og mange andre arrangementer. Mer informasjon finnes på: www.nct.org.uk/branches/aberdeen/

Playgroup/Nursery/Pre-school/Childminder

Det er ikke alltid like lett å finne barnepass for barn, da det er langt færre barnehager enn hva vi er vant til i Norge, og ingen av dem mottar statsstøtte. Hvis du er på jakt etter barnehage, slå opp i telefonkatalogen under Nurseries og finn de som ligger nærområdet ditt. Det beste du kan gjøre er å ringe rundt og besøke dem som kanskje har ledig plass. Vær forberedt på å betale £500-£800 per måned for en fulltidsbarnehageplass.

Hvis du ikke trenger fulltidsplass og har barn fra 2 ½ - 3 år, er Playgroup et alternativ. Playgroup er tilbud for barn fra 2 ½ eller 3 (varierer litt fra sted til sted) opp til året før skolestart. Barna får her strukturert og pedagogisk lek på 2 ½ timer 2-4 dager i uken. Du kan kontakte Aberdeen Council (St. Nicholas House) eller Aberdeenshire Council (hvis du bor utenfor Aberdeen). De kan sende deg en liste over Playgroups i ditt område med kontaktperson. Barnet ditt kan begynne umiddelbart hvis det er ledig plass, og du kan søke om å få utgiftene dekket av kommunen (ellers koster det rundt £2.00 per gang)

Året før skolestart (3 - 4 åringer) begynner barnet på Pre-school Nursery som er enda mer pedagogisk lagt opp og er 2 ½ timer hver dag. Dette er gratis og regnes som "nullte" året på skolen. Dette er ikke obligatorisk, og barn som allerede går i barnehage trenger ikke benytte seg av tilbudet.

Hvis hverken Playgroup eller Nursery passer, har kommunene også liste over Childminders, dagmammaer. Vanlig pris for Childminder er £2.50 i timen og £1.00 ekstra per søsken.

Ellers finnes det utallige Mothers and Toddlers Groups, 2's Groups og Creches (=barneparkering). Spør din Health Visitor, eller ring kommunen. Norskklubben har også egen mor og barngruppe.

Skoler

Barna starter på skolen det året de fyller 5 år. Her snakker man ikke om kalenderår, men om året fra 1. mars til 28./29. februar. Et barn som er født i februar begynner skolen når han/hun er 4 ½, mens et barn født i mars begynner når han/hun er 5 ½.. Foreldrene har anledning til å velge å utsette skolestart for et "ungt" barn.

Et barn starter skolen i Primary 1 og begynner de første ukene med undervisning fra 9 til 12, som gradvis økes til vanlig skoledag som er ca. 9 til 15 (dette varierer fra skole til skole).

Etter Primary 7 går barnet over i Secondary school kalt Academy. Det skotske skolesystemet har godt rykte på seg og blir av mange nordmenn regnet som bedre enn det norske skolesystemet. Men det vil jo selvfølgelig være lokale variasjoner på opplegg og tilbud. De fleste skoleunger bruker uniform, som i dag stort sett strekker seg til skolegenser i en gitt farge med grå eller svarte bukser/skjørt.

Den Norske Skolen

Hver tirsdag fra klokken 18:00 - 19:30 er det norsk skole på Cults Academy. Skolen er åpen for barn i skolepliktig alder og er et viktig tilskudd for de barna som vil holde norsken ved like og samtidig få lese- og skriveøving i morsmålet.

Lærerne ved skolen prøver så godt som mulig å tilrettelegge undervisningen for den enkelte elev, da det kan være store variasjoner innen samme aldersgruppe. Dette finnes naturlig i alle klasser, men kanskje ekstra mye der barna ikke har bodd i Norge i det hele tatt eller kun en av foreldrene er norske. Man prøver å legge opp undervisningen på en slik måte at barna synes det er greit å gå på "Norskskolen" da dette tilbudet er på kveldstid og de aller fleste er trøtte etter en allerede lang skoledag.

Skolen er et gratis tilbud for alle norske barn og tar i mot nye elever hele året.

For mer informasjon, ta kontakt med [Magnhild Hauge](#), telefon: 01467 642 919.

International school

Dette er en privat skole som holder til i Milltimber og er en skole med barn fra mange nasjonaliteter. De tilbyr hele grunnskolen og IB (International Baccalaureate.).

Private skoler

Det er også et vell av andre private skoler, spesielt kanskje for barn på ungdomsskolenivå. Der er opp til deg om du velger en privat skole eller sender barna til den lokale skolen. Det beste du kan gjøre er å snakke med andre foreldre og besøke de skolene som kan være aktuelle for deg.

Barnevakt

I Skottland er det vanlig at barnevakten er fylt 16 år. Dette er fordi barnevakter under 16 år blir ansett som barn, og du er derfor ansvarlig hvis noe skulle skje med barnet eller barnevakten.

Mange lokalmiljø har også "babysitting circles" hvor du deltar på en liste over mødre i nabolaget som er villige til å sitte barnevakt, mot barnevaktsitting. Hvis du synes det er greit å betale for barnevakten ved å sitte barnevakt så er dette en grei ordning. Og du blir kjent med andre mødre i nabolaget. Sjekk helsesenteret eller Health Visitor, de har kanskje en oversikt, eller spør i nærmeste Playgroup/Toddlers' Group.

Har du barn i nursery, kan du spørre om noen av de ansatte der tar barnevaktoppdrag. Ellers kan man prøve noen av de andre NCA.

VOKSENOPPLÆRING OG KURS

Engelskundervisning

Hvis du har lyst til å nytte sjansen til å bli mer sikker i engelsk mens du bor i Aberdeen, har du fine muligheter til å forbedre engelskkunnskapene både skriftlig og muntlig. Kontakt Aberdeen College (se under). Language Centre ved University of Aberdeen kan også være behjelpelige, www.abdn.ac.uk/languagecentre.

Aberdeen City Council

På kommunens nettside www.aberdeencity.gov.uk finnes det en egen seksjon for "education and learning". Her finner du informasjon om kurs på bydelssentrene (community centres).

Man kan delta på kreative kurs (foto, tegning, keramikk o.l.) i regi av kommunen. Programmet heter Whitespace og du kan finne brosjyrer på Aberdeen Art Gallery. Det er kurs både for barn og ungdom, voksne og pensjonister. Ring 01224 523640 for å få informasjon eller melde deg på.

Kommunen har også et kursprogram for dansing som heter Citymoves Dance Space. Brosjyrer for dette finnes også i kunstgalleriet. Her finnes også kurs for barn og ungdom, voksne og pensjonister. Utvalget favner vidt, blant annet, hip hop, jazz, salsa, ballett og magedansing. Ring 01224 611486 eller sjekk www.citymoves.org.uk.

Aberdeen College

Aberdeen College tilbyr mange akademiske og ikke-akademiske kurs som kan tas på deltid. De har blant språkkurs, fotokurs, sykurs og datakurs. En del kurs undervises på lokale Community Centre, skoler, bibliotek eller village halls. Ring tlf. 01224 612 225 eller sjekk www.abcol.ac.uk mer for informasjon.

Annet

Sjekk også oppslag på bibliotekene rundt om i distriktet.

FRITIDSAKTIVITETER

Her kan vi jo egentlig skrive side opp og side ned om alt du kan finne på av aktiviteter og underholdning i Aberdeenshire. Det er ikke mangel på arrangementer, turområder, aktiviteter for ungene og severdigheter, så vi nøyer oss med en oversikt over noen flotte steder å starte, og en henvisning til hvor du kan få mer informasjon.

Turistinformasjon

Aberdeen and Grampian Tourist Board
Exchange House
26/28 Exchange Street
Aberdeen AB11 6PH

Tlf.: 01224 288828

Nettside: www.agtb.org

Hos turistinformasjonen kan du få et vell av informasjon og brosjyrer over det som skjer i Aberdeen og området rundt. Et nyttig tips: du kan få kjøpt hefter til en billig pris over spesielle områder i Skottland som man vil besøke. Disse heftene inneholder forslag til aktiviteter, turer, hoteller, bed & breakfast, fiskeplasser etc. til stedet du vil dra. Hvis de ikke har heftet inne, får du navn og telefonnummer til nærmeste turistinformasjon på stedet.

Parker

- **Hazelhead:** Kjempefin lekeplass som kan underholde ungene i timevis mens du koser deg på en parkbenk med en kaffekopp. Her er kafé som er åpen i sommermånedene. Pet's Corner anbefales. Det koster noen få pund for en familiebillett. Der har de akvarium med flotte fisker, fuglehuset med papegøyer og undulater i alle farger, kaniner, høner, sauer, geiter, ponnier, griser, lama, marsvin, og så endene da. Parken inneholder også en flott rosehage, og har golfbane like ved.
- **Duthie park:** Ligger ved elven Dee. Fine lekeområder. Send ungene ned Aberdeens lengste rutsjebaner! Her finner du også Winter Gardens, mange store drivhus med planter fra hele verden i en imponerende og fargesprakende utstilling. Ungene synes det er kjekt med alle fiskene, og skilpaddene, kaktusene, for ikke å snakke om den mekaniske frosken! De har også potteplantesalg, og kafé som er åpen hele året (helgene). Ellers i parken finner du en flott rosehage og en andedam.
- **Storybook Glen:** Ligger i Maryculter. Kjempestor lekeplass for barn i alle aldre. Parken har figurer fra kjente eventyr, en liten gård og norsk trollsskog. En kjekk tur for hele familien hvis du ikke har noe imot litt utslitte effekter. Man må løse inngangsbillett. www.storybookglenaberdeen.co.uk

- **Haughton Park, Alford:** Ligger i Alford, en halvtime vest for Aberdeen. Det er tilknyttet jernbane-museet og har en jernbane med et lite Tøffe Tog som er populært hos barna. Ta toget fra jernbanemuseet, kos deg i parken, og ta toget tilbake. Hvis du blir lei av det kan du stikke innom transportmuseet ved siden av jernbanemuseet. Det er også kjekt for barna med mange busser og biler de kan klatre i. Ellers i parken er det andedam, lekeplasser, picnic-områder, turstier, og Haughton House.
www.aberdeenshire.gov.uk/countryparks/locations/alford.asp

National Trust For Scotland

Aberdeenshire er "slottsfylket" og det er overflod av flotte mål for søndagsturer for hele familien. De fleste slott og hager tilhører **National Trust for Scotland** som vedlikeholder og driver stedene ofte på frivillig basis. Vi anbefaler at du blir medlem. Et medlemskort tjener du fort inn ved at du da har gratis adgang og parkering til alle NTS-eiendommene. Da vil du også motta medlemsblad og en brosjyre over alle eiendommene du kan besøke.

Ring dem på tlf. 0844 493 2100. Du kan også tegne medlemskap når du besøker et slott og du får da inngangsbilletten refundert. Sjekk hjemmesiden på: www.nts.org.uk

Følgende fire slott ligger nær Aberdeen og er et glimrende utgangspunkt:

- **Drum Castle:** Turområder, picnic-områder og lekeplass. Slottet er fint, mer en festning enn slott egentlig, og er verdt en omvisning. Drum har også en fin hage (Walled Garden). Du kommer dit ved å kjøre vestover på North Deeside Road, etter å ha passert Peterculter.
- **Crathes Castle:** Turområder og lekeplass. Stor og fin kafé. Crathes Castle har en Walled Garden som virkelig er verdt en visitt. Her kan du nyte fantastiske blomster og busker og dufter og presisjonsklippede hekker. Kjør vestover på North Deeside Road forbi Drum og videre til du nesten har kommet til Banchory. Skilt opp til høyre. Det ligger også en bra restaurant, The Milton, samt et kunstsenter på andre siden av hovedveien.
- **Castle Fraser:** Ligger på strekningen mellom Dunecht og Kemnay, nordvest for Aberdeen. Også fin hage, turområder og lekeplass. Slottet er verdt et besøk. Pass på å nyte utsikten fra toppen av tårnet.
- **Fyvie Castle:** Ligger i utkanten av Oldmeldrum. Slottet har en imponerende fasade og er kjent for å ha et eget spøkelse. Slottet huser også en liten kafé og har en flott frukt- og grønnsakshage (walled garden) samt stort grøntareal. Picnic-bord er tilgjengelige hvis man vil ha med egen matpakke.

Alle slottene har også med jevne mellomrom aktiviteter og arrangementer for små og store. Kontakt NTS så får du oversikt over hva som skjer.

Turgåing

Bennachie (uttales benn-a-hi): Ingen kan bo i Aberdeen uten å ha besteget Bennachie, Aberdeenshires høyeste "fjell". Det er en ypperlig formiddagstur for hele familien (bortsett fra de aller yngste) og utsikten fra toppen er fantastisk. Hele Bennachie-området er fullt av skogstier på kryss og tvers og er flott for spaserturer og sykkelturner. Besøk også Bennachie Centre, en liten, men flott utstilling om skogen og fjellet (greit å stikke inn der når det kommer en regnbyge). På sensommeren finner du også blåbær, og du er garantert den eneste utstyrt med bærplukker! Det er også mulig å leie griller her, men det må bestilles på forhånd. Kontakt Forestry Commission (se under).

Ellers skal vi nøye oss med å anbefale følgende bøker som garantert vil gi deg en god smak på hva Aberdeenshire kan tilby:

- "25 Walks in and around Aberdeen", Robert Smith
- "Walk Royal Deeside & North East Scotland", A Bartholomew map & guide.

Informasjon om Bennachie og andre turmål, samt aktiviteter og naturarrangement finnes på Forestry Commission Scotlands nettside www.forestry.gov.uk/scotland.

Ski

Følgende steder er populære utfartsmål for slalåm og snowboard:

- **Lecht** (følg A93 vestover, etter Ballater sving til høyre inn på A939)
- **Cairngorm, Aviemore** (samme som over, følg A939 til endes, og sving til venstre inn på A95)
- **Glenshee**, forbi Braemar (følg A93 vestover)
- **Alford Ski Centre** (tlf. 019755 - 63024) har kunstdekket bakke, og tilbyr en rekke kurs for små og store.
- **Garthdee**: Kunstig bakke midt i Aberdeen rett ved siden av ASDA i Garthdee.

Aberdeenshire kan skilte med Storbritannias beste langrennsløyper i Clashindarroch Forest, i nærheten av Rhyne, sør for Huntly. Informasjon om **Huntly Nordic Ski Centre** finner du på www.nordicski.co.uk. De leier også ut langrennsski. Prøv også **Braemar Nordic Ski Centre** (tlf. 01339 741400). Snowsport Scotland har nettsiden www.snsc.demon.co.uk/index.htm.

Strender

Hele Nordsjøkysten er så og si dekket av fine sandstrender og er flotte mål for både spaserterurer året rundt og på de varmeste dagene. Merk dog at Golfstrømmen ikke går forbi Aberdeen og at vannet faktisk er kaldere enn på den norske siden av Nordsjøen. Vannet på vestkysten og lenger nord i Skottland er sannsynligvis mer badevennlig. Du finner flotte sandstrender midt i Aberdeen som er fine for spasing, sykling og jogging, der bølgesurfes og vindsurfes det. Ellers er Balmedie Beach også flott. Følg A92 nordover ca 20 min fra sentrum. Der er det tilrettelagt for rullestolbrukere og barnevogntrillere.

Sykkel/Turstier

Den gamle jernbanelinjen starter rett utenfor Duthie Park og du kan sykle til Cults, Milltimber eller helt til Peterculter. Det tar ca 50 minutter å sykle til Peterculter.

Fra jernbanestasjonen i Dyce kan du sykle til Ellon på en annen nedlagt jernbanelinje, den turen tar litt lengre tid, rundt 2 timer til Ellon. (Og ikke glem at du må tilbake igjen.)

Begge turene er fine, flott natur og forholdsvis flatt.

Underholdning for barn

- **Rambo Land**, innendørs lekeplass, Beach Boulevard, Aberdeen Tlf. 01224 595910
- **KOKO's Children's Activity Centre**, innendørs lekeplass, Victoria Parish Church, 170 Victoria Road, Aberdeen Tlf. 01224 875444
- **Funky Forest**, Innendørs lekeplass, The Cocket Hat, North Anderson Drive, Aberdeen Tlf. 01224 695684
- **K.C. Kangaroos**, innendørs lekeplass, Berryden Retail Park, Berryden Road, Aberdeen Tlf. 01224 622701
- **Archeolink**, Arkeologisk temapark, Oyne, Inch (nord langs A90) www.archaeolink.co.uk Tlf. 01464 851500
- **Satrosphere Science Centre**, teknologiske oppdagelse, the Tramsheds, 179 Constitution Street, Aberdeen www.satrosphere.net Tlf. 01224 640340
- **Beach Leisure Centre**, innendørs badeland og treningscenter, Beach Boulevard, Aberdeen Tlf. 01224 655401
- **Codona's**, fornøylespark, Beach Boulevard, Aberdeen Stengt om vinteren. www.codonas.com Tlf. 01224 595910

- **Storybook Glen**, eventyrland, Maryculter Tlf. 01224 732941
www.storybookglenaberdeen.co.uk
- **Grampian Transport Museum**, Alford Tlf. 019755 62292
Minijernbane til Haughton Park.
www.undiscoveredscotland.co.uk/alford/railwaymuseum/index.html
- **Pet's corner**, Hazlehead Park, Aberdeen Tlf. 01224 208609

Kino

Det er tre kinoer i Aberdeen

- **Vue**, i østenden av Union Street, like ved Castlegate. Tilhører en kjede Tlf. 0871 2240240 av kinoer.
www.myvue.com
- **Cineworld**, rett ved Beach Boulevard (Queen's Link). Tilhører en kjede Tlf. 0871 2002000 av kinoer.
www.cineworld.co.uk
- **The Belmont Picturehouse**, i Belmont Street. Uavhengig kino hvor Tlf. 0871 7042051 man kan bli medlem og få reduserte billettpriser samt gratis adgang til førpremierer. Har også filmkurs og filmquiz. I tillegg til store blockbuster-filmer, vises også mindre europeiske produksjoner fra Frankrike, Italia, Spania, Tyskland, Sør-Amerika og Skandinavia.
www.picturehouses.co.uk

Musikk, teater og kultur

- **His Majesty's Theatre** har stadig masse flott på plakaten av Tlf. 01224 641122 teaterstykker, musikal, barneteater, ballett, opera osv.
www.boxofficeaberdeen.com
- **The Music Hall** midt i Union Street har konserter, show og mye mer. Tlf. 01224 641122 Det huser også Aberdeen Box Office, se nettside ovenfor. Her kan du oppleve mange klassiske konserter, men også popmusikk, komishow, ceilidh (skottsk dans) og mye mer.
- **The Lemon Tree** tilbyr både lokal musikk og nasjonal/internasjonal Tlf. 01224 642230 musikk fra barbershop til gla'jazz til heavy rock. Mat serveres til en rimelig pris hele dagen og barn er velkomne. Noen konserter på dagtid er gratis. Man kan også oppleve teater og komishow her.
www.lemontree.org

- **Aberdeen Jazz** arrangerer jazzkonserter på Blue Lamp, i Gallowgate 01224 619769 (like ved Marischal College og John Lewis), parkering rett over veien. Konserter holdes torsdager om høsten og vinteren. Tidlig vår har de også sin årlige jazzfestival på scener over hele byen. Billetter kan bestilles på nett eller telefon, eller løses i døren.
www.jazzaberdeen.com
- **Woodend Barn** byr på stor variasjon i musikk og kultur, alt fra Tlf. 01330 825431
dansetilstelninger til kokkekurs til barneteater. De fine lokalene kan /01330 825432
også leies til private fester. Woodend Barn finner du rett før du kommer til Banchory. Følg med på nettsiden deres.
www.woodendbarn.co.uk
- **Aberdeen Arts Centre** har et bra teater- og musicaltilbud som et Tlf. 01224 635208
supplement til HM Theatre.
<http://www.digifresh.co.uk/>

Andre steder som er verdt å sjekke er Club Snafu, The Tunnels og Moshulu. Er man interessert i større konserter og arrangement kan det lønne seg å følge med på programmet i Aberdeen Exhibition & Conference Centre www.aecc.co.uk. Av band som har gjestet Aberdeen kan det nevnes bl.a. Kaizer Chiefs, Rihanna, Foo Fighters, Keane, Pink, David Gray, Wet Wet, Wet, Bryan Adams, Madness, Status Quo og Lionel Richie.

Ellers er det underholdning av alle varianter på mange steder rundt i byen. Kunsten er å finne ut av hva som skjer med å følge med i lokalaviser, nettsider, lese What's On (hvis du får tak brosjyren) og lese oppslag i Box Office og andre konsertsteder. Aberdeen City Council har også en arrangementskalender på sin nettside. Nettsiden www.gcguide.co.uk gir en god oversikt over hva som foregår på små og store konsertsteder samt puber.

Restauranter

Vi nøyer oss med å si at restauranter finnes i fleng i alle prisklasser, for alle smaksløker med alle varianter. Det er bare å begynne et sted og arbeide seg bortover gaten. Utvalget er stort og det er mange bra spisesteder.

Når det regner

Igjen utallige tilbud med museer, kunstgallerier osv. kan anbefales. Kontakt turistinformasjonen eller sjekk www.aberdeencity.gov.uk for en oversikt.

SPORT

● Golfbaner (utvalg)

Auchmill	Tlf. 01224 715214
Balnagask	Tlf. 01224 876407
Hazlehead	Tlf. 01224 321830
Kemnay	Tlf. 01467 642225
Kings Links, driving range, kurs & butikk	Tlf. 01224 632269
Peterculter	Tlf. 01224 735245
Westhill	Tlf. 01224 742567

● Svømmebassenger (utvalg)

Beach Leisure Centre	Tlf. 01224 655401
Bon Accord Baths	Tlf. 01224 587920
Hazlehead Swimming Pool	Tlf. 01224 310062
Bridge of Don Swimming Pool	Tlf. 01224 701136

● Fotball

Aberdeen FC ("The Dons"), Pittodrie Stadium	Tlf. 0871 9831903
Goals Soccer Centre (5-a-side) www.goalsfootball.co.uk	Tlf. 01224 894893
East End Social Club, Seaton	Tlf. 01224 276977
Culter Football Club	Tlf. 01224 765727
Strikers Indoor Football, Bridge of Don	Tlf. 01224 706007

● Skøyter

Linx Ice Arena	Tlf. 01224 655406
----------------	-------------------

● Ski (er nevnt tidligere i dette heftet)

● Ten pin bowling

Codona's, beach boulevard	Tlf. 01224 595910
---------------------------	-------------------

● Tennis

Westburn Indoor Tennis Centre, Westburn Park	Tlf. 01224 625342
Albury Outdoor Sports Centre	Tlf. 01224571683
Ruthrieston Outdoor Sports Centre	Tlf. 01224 571849
Torry Outdoor Sports Centre	Tlf. 01224 877964
Hilton Outdoor Sports Centre	Tlf. 01224 484501
Northfield Outdoor Sports Centre	Tlf. 01224 685920

● Squash

Sheddocksley Sports Centre (kommunalt)
Kincorth Sports Centre (kommunalt)
Aberdeen Squash Racquets Club

Tlf. 01224 692534
Tlf. 01224 879759
Tlf. 01224 316122

Man kan melde seg inn i den kommunale golfklubben Aberdeen City Golf og har da tilgang til 4 golfbaner. Her tilbys kurs og golfing for alle nivåer.

Kommunen tilbyr også treningstilbud gjennom Aberdeen City Exercise Club. Prisen her er lavere enn de fleste private helsestudioer og man har tilgang til treningssentre, svømmehaller (bl.a. ovennevnte) og ishallen ved Beach Boulevard. Treningssenterne Beach Leisure Centre, Alex Collie Sports & Community Centre, Kincorth Sports Centre, Peterculter Sports Centre, The Jesmond Centre og Sheddocksley Sports Centre har dessuten gratis barneparkering for medlemmer. Gjennom kommunen finnes også mange andre treningstilbud som f.eks. foreldre- og barngrupper. Mer informasjon finnes på www.aberdeencity.gov.uk under Sports and Recreation.

De fleste private helsestudioer har egne svømmebasseng.

Hvis du har lyst å prøve en ny sport mens du er i Aberdeen, kan du sjekke ut curling, bowling (bowls) eller touch rugby.

Curling er en typisk skottsk sport, men det har jo blitt stadig mer populært i Norge også. Det er en egen curlinghall på Langstracht hvor det tilbys begynnerkurs for både voksne og barn. Noen lørdager høst og vinter tilbys også "kom-og-prøv"-timer. Dette er en gøy sport for de som har et velutviklet konkurranseinstinkt. Sjekk www.curl-aberdeen.co.uk eller ring 01224 810369.

Bowls minner ved første øyekast om boccia eller petanque. Det fins flere bowling-klubber i Aberdeen, bl.a. i Westburn Park, og er ikke en idrett bare for gamle menn. Slå opp i telefonkatalogen eller ta en tur til nærmeste klubb og kikk hvis du er nysgjerrig på hva dette er.

Touch rugby er mye mindre voldsomt enn vanlig rugby, og gir god trim og forbedring av kondisen. Det er en sport som blir stadig mer populær i Storbritannia også for damer. Aberdeen Rugby Football Club tilbyr trening for alle nivåer og alle aldrer. Sjekk www.aberdeentouch.com eller ring 01224 276141 hvis du er interessert.

Sjekk ellers:

http://www.aberdeencity.gov.uk/ACCI/web/site/xsl_SportsAvailable.asp

SHOPPING

Det er stort utvalg av butikker i Aberdeen sentrum. Det dukker stadig opp nye steder og det ville være umulig å lage en komplett liste. Her følger en oversikt over de største butikkene.

Klær, sko, interiør og mye mer

Bon Accord Centre: Stort innendørs butikkcenter midt i Aberdeen har de fleste butikker under tak, pluss stort spisested/kafé med bra matutvalg og barneparkering. Har også stort parkeringsanlegg. Ligger rett ved siden av St. Nicholas Centre.

St. Nicholas Centre: Et annet mye mindre innendørs butikkcenter midt i Aberdeen.

The Mall (Trinity Centre): Ligger midt i Union Street, like ved krysset Union Terrace/Union Street. Her finner du mange forskjellige butikker som selger sko, musikk, bøker, klær, smykker og bakervarer. Her ligger også en Argos (se under). Senteret har gjennomgang til jernbanestasjonen og busstasjonen.

Marks & Spencer: Ligger i østenden av Union Street, har veldig bra matbutikk, og selger ellers det vanlige M&S utvalget. (Klær til hele familien, pluss litt interiør og planter).

John Lewis: Aberdeens største varehus midt i Aberdeen bak Bon Accord Centre, à la Steen & Strøm. Har alt fra sokker til binders til videospillere, til bestikk til håndklær til frysebokser til dobbeltsenger. Det eneste de ikke har er matvarer. De leverer større varer på døren uten ekstra kostnad. Varene bestilles på www.johnlewis.com. De har også en "Never knowingly undersold" garanti, som betyr at de sjekker priser lokalt og ingen skal selge varene billigere enn dem. De er med andre ord konkurransedyktige på pris. Det følger også ofte med gratisgaranti utover den vanlige ettårsgarantien for elektroniske varer og hvitevarer. Har både kafé og kaffebar.

Debenhams: Et annet stort varehus tilsvarende John Lewis, med stort utvalg innen alt mulig. Ligger i Trinity-senteret. Har også egen kafeteria.

Argos: En vri på varehuset. Her handler du ved hjelp av kataloger i butikken, og de ansatte henter varene fra et lager. Du får altså ikke se og klemme på det du kjøper (bortsett fra de få tingene på utstilling), men utvalget er fantastisk og prisene stort sett lavere enn de "vanlige" butikkene. Her finner du også kjente merkevarer. Det er returrett på varene og man kan be om å få se varen før man kjøper den, selvom det forsinker handleprosessen noe. Argos finner du i Trinity-senteret og i Berryden Retail Park. Det er fullt mulig å handle på internett eller telefon og få varen levert hjem. Eventuelt kan du reservere varen på internett eller telefon og hente og betale på ditt lokale senter. Nettsiden er www.argos.co.uk.

Woolworths: Ligger i Bon Accord Centre. Her har de alt mulig av klær, spill, snop, bøker, leker. Mye merkevarer til rimeligere priser. Det er også mulig å bestille møbler, elektronikk og mye mer fra kataloger i butikken etter liknende prinsipp som hos Argos.

Berryden Retail Park: Ligger i Berryden Road. I dette området finner du også en rekke andre store spesialbutikker som:

Toys'R'us: størst på leker i Aberdeen

Mothercare: for babyutstyr, mammaklær og en del småbarnsklær.

JJB: har masse sportsklær og sko samt en del annet sportsutstyr.

Next: klær og interiør.

Her er ligger også byens største Sainsbury's (matvarer) samt et postkontor.

Kittybrewster Retail Park: Ikke så langt unna Berryden.

DFS: Stort sofasenter. Reklamerer stadig for salg på tv. Ikke vits å kjøpe noe til full pris her!

TK Maxx: Selger kjente merkeklær til rimelige priser.

Curry's: elektrobutikk

Comet: elektrobutikk

Halford's: Alt smått og stort til bilen bl.a. oljer, varseltrekanter og bildeler.

PC og tilbehør

PCWorld: er stor på datamaskiner og utstyr. Ligger ved Mounthooly-rundkjøringen.

Curry's: har en butikk i Kittybrewster og en i Garthdee. www.currys.co.uk.

Comet: har en butikk i Kittybrewster og en ved Beach Boulevard. www.comet.co.uk.

Sjekk også John Lewis og Dixon i St. Nicholas-senteret. Dataspill kan kjøpes på musikkbutikker som Virgin, HMV, men også på Argos og Woolworths.

Nyttige ting for hus og hage

B & Q (byggvarehus): For de hendige som trenger alt fra skrujern, komplett kjøkken, sand til sandkassen, sag, lamper, blomsterpotter, maling, plastbokser, speil, lamper, trillebår, hvitevarer osv. De har alt nyttig du kan tenke deg til greie priser. Butikken i Garthdee er den største. Og den ligger ved siden av matbutikken Sainsbury's. Det finnes også en butikk ved Bridge of Don og i Peterhead. Nettsiden er www.diy.com.

Homebase: Noenlunde samme vareutvalg som B&Q. Du finner de i Bridge of Don og i Portlethen. Nettsiden er www.homebase.co.uk.

Dobbies: Kjedegartneri som bl.a. ligger ved Hazlehead Park. Har stort utvalg på alt du kan tenke deg til hagen.

Matbutikker

Sainsbury's: Går for å være et av de beste supermarkedene for kvalitet og utvalg. Ligger i Garthdee, og har konkurrenten ASDA tvers over gaten. Den største Sainsbury's finner du i Berryden (se ovenfor).

ASDA: Beinhart supermarkedkonkurrent til Sainsbury's i Garthdee, og har også stor butikk i Dyce, Bridge of Don og Portlethen. Selger også klær og ting og tang til gode priser. Sjekk barneklær her.

LIDL: Billigkjede med mange europeiske varer (dvs. bl.a. tyske, danske). Her finner du varer som kommer nærmest norsk mat, f.eks. majones, pølser og potetsalat. Butikker finnes bl.a. i Langstracht og Bucksburn.

Tesco: Britisk kjede som har butikker spredd over alt, Bridge of Don og Inverurie er vel de største. Det beste med Tesco er at du kan handle på internett og få varene levert på døra. Prøv tesco.com for "you shop, we drop"

Morrisons: En annen britisk kjede som konkurrerer om hvor vi fyller handlekorgen. De er sprett rundt i Aberdeen men den største finner du i Kings Street.

Costco: Her må du være medlem for å handle. Du betaler et mindre årlig gebyr. Mange får medlemskap gjennom jobben.

Møbler & Interiør

IKEA: Finnes dessverre ennå ikke i Aberdeen. Du må dra til Edinburgh eller Glasgow for å finne nærmeste butikk.

Habitat: Finnes dessverre heller ikke i Aberdeen. Også her må du dra til Edinburgh eller Glasgow for å finne nærmeste butikk. Men hvis du får tak i katalogen så selges større ting på postordre. Eller du kan sjekke internett.

Archibalds: En av Aberdeens kvalitetsbutikker for møbler, tepper, gardiner og tapet.

Annie Moe: Dette er en liten spesialforretning i møbler (mye kommoder, hyller etc.) som du finner i Holburn Street og Union Street (nær Castle Gate).

Antikviteter

John Milne Auctioneers: 9 North Silver Street, tlf. 01224 – 639336,
<http://www.johnmilne-auctioneers.com/>

Utstilling tirsdager klokken 10 - 19. Salget starter onsdager fra kl.10

Taylor's Auctions: Panmure Row Montrose, tlf. 01674-672775
<http://www.scotlands-treasures.co.uk/taylors-auctions/>

MERKEDAGER I SKOTTLAND

Det er gjennomsnittlig 8 offentlige fridager i Skottland i året. I forbindelse med nyttår og jul er 1. og 2. januar og 25. og 26. desember offentlige fridager. I Skottland er de også så lure at hvis disse fridagene faller på en helgedag, flyttes fridagen automatisk til nærmeste mandag eller tirsdag. De resterende 4 fridagene er spredt utover året. I Aberdeen er det Spring Holiday i april, May Day i mai, Summer Holiday i juli og Autumn Holiday i september. Bussene kjører vanligvis søndagsruter disse dagene. Hvis du lurer på datoer, kan du finne de gjeldende for året på kommunens hjemmeside www.aberdeencity.gov. I tillegg til de offentlige fridagene er det også nasjonale "bank holidays" hvor bankene og postombæringen har fri. De fleste store butikker og kjøpesenter holder åpent og folk går stort sett på jobb.

En oversikt over dager man bør merke seg

Januar:	1. og 2. (eller første arbeidsdager) er fridager 25. er Burns Night (Robert Burns er Skottlands store dikter og har skrevet en ode til haggisen)
Februar:	14. Valentine's Day
Mars:	Morsdag
April:	Good Friday (langfredag) en del tar fri og noen butikker har redusert åpningstid Easter Monday (1. påskedag) vanligvis er det "business as usual" Spring Holiday
Mai:	May Day
Juni:	
Juli:	Summer Holiday
August:	Edinburgh International Festival and Military Tattoo
September:	Autumn Holiday
Oktober:	31. Halloween
November:	5. Guy Fawkes Night (også "bonfire night") Feires med fyrverkeri og none steder med bål, ofte på nærmeste lørdag
Desember:	Christmas Day (1.juledag) fridag Boxing Day (2. juledag) fridag Hogmanay (nyttårsaften)

NYTTIGE TELEFONNUMMER

Nødnummer for Brann, Politi, Ambulanse: 999 eller 112

- **Aberdeen Royal Infirmary**, Cornhill Rd tlf. 0845 4566000
- **Grampian Police Headquarters**, Queen St. tlf. 0845 6005700
- **NHS 24**, legevakt per telefon tlf. 08454 24 24 24
- Få telefonnummeret til den som ringte deg sist tlf. 1471
- Telefonsvarer tlf. 1571

Telefonnummer til drosjer

Noen av de store drosjefirmaene i Aberdeen har kjøpt opp de små og uavhengige, så man opplever gjerne å ringe forskjellig nummer, men komme til samme sentral. Drosjer i Aberdeen er billigere enn hjemme, men ikke alltid like lette å få tak i eller punktlig. Det finnes drosjeholdeplasser i sentrum i East Green ved Market Street, i Back Wynd ved St. Nicholas kirkegård, i Chapel Street og i Dee Street.

Drosjesystemet er litt spesielt i Storbritannia. Man skiller mellom taxi og "private hire car". En taxi kan haies på gaten, fra en drosjeholdeplass eller forhåndsbestilles. En "private hire car" kan kun forhåndsbestilles.

- **Aberdeen Airport Taxis** Tlf. 01224 77 55 55
- **Ace Taxis** Tlf. 01224.59 59 59
- **Central** Tlf. 01224 89 89 89
- **City Taxis** Tlf. 01224 49 49 49
- **Comcabs** Tlf. 01224 35 35 35
- **Kingswell Cabs** Tlf. 01224 743 500
- **Rainbow City Taxis** Tlf. 01224 87 87 87
- **Westhill Cabs** Tlf. 01224 742 369

NYTTIGE MATTIPS

Melkesjokolade

Er du av dem som bare MÅ ha Freia Melkesjokolade? Vi har fått tips om at ASDA's eget merke – ASDA melkesjokolade – er et godt alternativ. ASDA-sjokoladen finnes også i varianter som tilsvarer Freia Firkløver og Freia Fruktnøtt.

Kaviar

Savner du Mills Kaviar? Prøv "Mrs Elswood Smoked Cod Roe spread". Produktet selges på rosa tuber på Sainsbury, Garthdee.

Smøreost

Kavli skinkeost og rekeost selges på supermarkeder under navnet Primula.

Brunost

På "Newton Dee" (økologisk gårdsbruk i Bielside) selges brunost under navnet "Ski Queen". Newton Dee har for øvrig også mye godt brød, helsekost, svenske pepperkaker og en koselig kafé. Ligger i et idyllisk område. www.newtondee.co.uk.

Kneippbrød

Tesco, Somerfield og andre større supermarkeder selger "Organic stonebaked brown loaf" som er det nærmeste vi kommer godt norsk kneipp. Prøv ellers Newton Dee (se over) som har eget bakeri.

Påskeegg

På "Nova" i Chapel Street selger de gode, gammeldagse påskeeggene av papp som man kan fylle selv med selvvalgt godteri. Kjempekoselig alternativ til de skotske sjokolade-påskeeggene.

Kremfløte

Double Cream blir gjerne svært tykk når den piskes. Prøv "whipping cream", eller lag en 50/50 blanding selv av "single cream" og "double cream".

Gjær

Man kan få kjøpt fersk gjær ved å henvende seg til bakeriet på Sainsburys eller ASDA. Man kan også få fersk gjær på Tesco og andre supermarkeder som har bakerier.

Vafler

Dersom du liker å lage vafler med surmelk går det fint an å bruke yoghurt naturell, creme fraiche eller "sour cream" (rømme) i stedet. "Buttermilk" er faktisk det nærmeste du kommer kulturmelm, men det er ikke alle butikker som fører det.

Mel

"Strong flour" ligner mer på det norske melet enn "plain flour".

Pølser

Tesco's American Hot Dogs er ikke så ulike norske pølser og i mangel av "ekte vare" går disse helt fint an å bruke.

Diverse

I LIDL-butikkene finner en bl.a. dansk skinke på boks som er bedre enn de britiske variantene. LIDL har og mildere dressinger etc., det er tyske produkter og de bruker mindre eddik i produksjonen. LIDL's majones og potetsalat er kjempegode.

Norsk ribbe til jul

Flere norske veteraner anbefaler å gå til slakteren i Kemnay: LINGARD, High Street, tlf.nr. 01467 642263. Hvis du sier at du er fra Norge og at du ønsker svineribbe (porkbelly) til jul, vet han akkurat hva du vil ha. Andre slaktere i Aberdeen kan også skaffe deg "porkbelly".

Norsk smågodt til jul

Dersom du tar kontakt med Danfood Ltd., 37 Raynham Road, Bishop's Stortford, Hertfordshire, CM23 5PE, kan du her bestille f.eks. tyttebærsyltetøy, gløgg, sursild, akevitt. Ring Danfood Ltd. på tlf. 01279 506641 for bestillingsliste.